

หนังสือพิมพ์แห่งสุดท้าย

โดย นิสิต ตังตระการพงษ์

หัวหน้าสถานีตรวจโรคสัตว์จังหวัดพิษณุโลก

“หนังสือพิมพ์แห่งสุดท้าย” คำที่กล่าวนี้ได้ยินอยู่บ่อยๆ และใช้กันแพร่หลาย ในที่นี้จะนำมากล่าวถึง ความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้เลี้ยงสัตว์ และสัตว์แพทย์ ซึ่งเป็นที่มาของคำๆ นี้ นับตั้งแต่ข้าพเจ้าได้สำเร็จการศึกษา จากคณะสัตวแพทยศาสตร์ออกมาปฏิบัติงาน จนกระทั่งปัจจุบันนี้ปฏิบัติงานอยู่ที่สถานีตรวจโรคสัตว์จังหวัดพิษณุโลก ได้มีความเกี่ยวข้องกับผู้เลี้ยงสัตว์ ทั้งโดยตรง และโดยทางอ้อมอยู่เป็นอันมาก โดยเฉพาะเรื่องสัตว์ป่วย ได้มีผู้เลี้ยงสัตว์มาขอคำแนะนำ หรือให้ไปรักษาสัตว์ป่วยอยู่เป็นจำนวนมาก ผู้เลี้ยงสัตว์ส่วนมากเมื่อขึ้นมาบนสำนักงาน ก็อธิบายเลยว่าสัตว์ป่วยได้เข้าอย่างนั้นอย่างนี้ รักษาแล้วยังไม่หาย บางรายก็มาปรึกษาว่าจะใช้ยาอะไรดี แต่เมื่อถูกถามว่าเคยใช้ยาอะไรรักษาแล้วบ้าง เท่านั้นที่ทราบว่ามีสัตว์เลี้ยงได้กลายเป็นสัตว์ทดลองแล้ว เมื่อทดลองไม่หายแล้วจึงถึงมือสัตวแพทย์ ซึ่งเป็น “หนังสือพิมพ์แห่งสุดท้าย” แต่เมื่อถึงเวลานั้นสัตว์ป่วยก็เข้าขั้นทรุดแล้ว

“เหตุที่ผู้เลี้ยงสัตว์ไม่นิยมไปหาสัตวแพทย์ หรือคนไม่นิยมไปหาหมอคน หากคำตอบได้ยากเหลือเกิน แม้แต่ตัวเราเองปวดหัวเป็นไข้ยังไปหา “หมอด” เช่นกัน ผู้เลี้ยงสัตว์ก็เช่นกันนิยมไปหา “หมอด” เมื่อยาขนานนี้ไม่หายก็ลองยาขนานใหม่ จนหมอดที่หมอดบัญญัติจึงแนะนำให้ไปหาสัตวแพทย์ สัตวแพทย์เราในส่วนภูมิภาคเคยมีประสบการณ์ที่กล่าวมาแล้วนี้ทั้งนั้น หนทางที่จะให้ผู้เลี้ยงสัตว์หันมาใช้บริการเรา หรือพึ่งเราแต่ต้นมีอันนี้ เราเองต้องทำตนให้เป็นที่พึ่งเขาได้ก่อน โดยเก่งกว่าหมอด ต้องไม่ถือเนื้อถือตัว เต็มทำ เพราะชาวบ้านยังฝังใจระบบเจ้านายอยู่ และเราต้องให้บริการที่ดีเท่าที่จะทำได้

ขอแนะนำการไปปฏิบัติงานช่วยเหลือผู้เลี้ยงไกรรายหนึ่งของสถานีตรวจโรคสัตว์ จังหวัดพิษณุโลก มากล่าวไว้ในที่นี้ คือ ข้าพเจ้าได้รับไปป่วยตัวหนึ่ง พร้อมกับแผนที่ฟาร์มบอกว่าซื้อครุเปลือง อยู่

อ. ศรีสำโรง จ. สุโขทัย เลี้ยงไก่พันธุ์ฮาโกไว้ 600 ตัว จากการผ่าซากตรวจพบว่าเป็นโรค "อหิวาต์" สิ่งที่ทำให้ความลำบากใจให้แก่ข้าพเจ้าคือ สถานะนี้ ไม่มีโรค ถ้าเขารอดแท็กซี่ไปไม่รู้ว่าเจ้าของฟาร์มจะจ่ายค่ารถหรือเปล่า แต่เราก็เลือกจ้างรถแท็กซี่ไป เพราะเราไม่อาจจะเสี่ยงกับการเป็นโรคของไก่ 600 ตัว ซึ่งมีค่าหลายพันบาทได้ และได้เตรียมวัคซีนพร้อมทั้งยาเพื่อรักษาอย่างเพียงพอ

เมื่อไปถึงฟาร์มได้ไปตรวจดูไก่ป่วยปรากฏว่ามีโรเจอร์ 2 โรง โรงหนึ่งเลี้ยงไก่ขังกรงคับ อีกโรงเลี้ยงแบบขังรวม และโรงขังรวมนี้มีไก่ป่วย 40-50 ตัว ได้แยกออกมาเลี้ยงต่างหาก เป็นไก่เริ่มไข่ ข้าพเจ้าขอไก่ป่วยหนักมาผ่าซากตรวจชำ ก็ได้ผลเช่นเดิม จึงซักถามเรื่องน้ำให้ไก่กิน เนื่องจากน้ำประปาไปไม่ถึง จึงใช้น้ำจากแม่น้ำมาควนสารส้ม เมื่อน้ำใสจึงนำให้กินอีกทีหนึ่ง โดยไม่ใช้ยาฆ่าเชื้อโรคในน้ำให้กินเลย ซึ่งเป็นการสอดคล้องกับที่เราได้วินิจฉัยว่าเป็นโรคอหิวาต์

สิ่งที่ได้แนะนำการรักษาและป้องกันโรค คือ.

1. ให้เจ้าของหาผงคลอรีนมาใส่ฆ่าเชื้อโรคในน้ำที่ควนสารส้มแล้ว ก่อนนำไปให้ไก่กิน หรือนำน้ำประปามาให้กิน
2. ใช้วัคซีนอหิวาต์ไก่ ฉีดตัวละ 2 ซีซี แก่ไก่ตัวที่ยังไม่ป่วยทั้งหมด
3. ใช้ยาซัลฟารินละลายน้ำให้ไก่กิน เพื่อรักษาไก่ป่วย และป้องกันโรคแก่ตัวที่ยังไม่ป่วย
4. ใช้ยาไดบีตอนฉีดเข้ากล้ามเนื้อแก่ไก่ป่วย ทุกตัว และให้ฉีดติดต่อกันจนกว่าจะหาย เมื่อข้าพเจ้ากลับมาแล้ว ก็รอคอยฟังผลด้วยความเป็นห่วง จนวันหนึ่งก็ได้รับจดหมาย ก็โล่งใจได้ และมีความยินดีที่ได้ช่วยเหลือครูให้รอดพ้นจากความหายนะได้ จึงขอนำจดหมายฉบับนั้นมาลงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

24/1 หมู่ 5 ต. คลองตาล อ. ศรีสำโรง สุโขทัย

21 สิงหาคม 2516

เรียนคุณหมอนับถือน

ก่อนอื่นผมต้องขอโทษคุณหมอบ่อยๆมาก ที่ไม่ได้ส่งข่าวให้คุณหมอราบ ที่ทำให้การส่งข่าวมาถึงคุณหมอล่าช้าก็เพราะว่า ผมต้องการรอผลการรักษา และการใช้ยาที่คุณหมอนำไปให้เป็นที่แน่นอน แล้วจึงจะส่งข่าวมาให้คุณหมอราบ จึงทำให้ผมต้องส่งข่าวล่าช้าไป หลังจากคุณหมอนำยาไปให้และผมได้ทำตามคำแนะนำของคุณหมอแล้ว หลังจากนั้นอีกประมาณ 3-4 วัน การระบาดของโรคหยุด ไม่มีไก่อเป็นถึงขั้นรุนแรงอีก ไก่ที่เป็นอยู่ก่อนแล้วก็เริ่มมีการดีขึ้น และได้หายเป็นปกติ ประมาณวันที่ 15 ส.ค. รวมแล้วไก่ที่ช่วยคราวนี้ที่เป็นมากรักษาไม่หายตายไป 18 ตัว และที่หายแล้วพิการไป 4 ตัว คือ อาการคอบิดเดินไม่ไหวได้ ไก่ของผมหายป่วยได้ครั้งนี้เพราะคุณหมอบริจาคยาให้ผม เป็นอย่างดี ผมขอขอบคุณเป็นอย่างมากมาย ณ ที่นี้ด้วย โอกาสหน้าถ้าผมมีโอกาสจะมาขอบคุณคุณหมอมอบที่บ้านสักครั้งหนึ่ง

ท้ายสุดนี้ขอให้คุณหมอมและครอบครัวจงประสบสุขทุกเมื่อเทอญ หนึ่งขอให้คุณหมอมจงอยู่เพื่อเป็นที่พึ่งของเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ตลอดไป

นับถือน

(เปลื้อง ลือฤทธิ์)